

[Hauch.]

ikke været nogen større Risiko for den højtærede Statsminister ved at gaa den Vej.

I øvrigt er det politisk set en højst mærkværdig Udvikling, Tingene har taget efter den socialdemokratiske Landstingssejr. Vi husker alle, at det i den politiske Agitation fra Regeringens Side altid lød, at det skammelige reaktionære Flertal i Landstinget stod som en Hindring for denne fortræffelige Regerings gode Gerninger. Statsministeren havde før Valget i 1929 lovet Befolkningen Arbejde og god Fortjeneste til alle. Det var jo et smukt Program, som alle maatte synes om, og der var da ogsaa saa mange, der syntes om det, at den nuværende Regering kunde dannes efter Valget. Men hvad var der for den at stille op? Befolkningen kunde jo nok forstaa, at denne fortræffelige Regering intet virkeligt kunde udrette, for Landstinget stod som en uoverstigelig Hindring for Arbejde og god Fortjeneste til alle. Parolen blev saa: Dette Landsting maa erobres.

Da Flertallet her i Tinget ved sidste Valg gik over til Regeringen, maatte Befolkningen med Rette gaa ud fra, at nu var der skabt det Grundlag, man havde savnet, nu kom den nye Tid, nu skulde den politiske og økonomiske Lyksalighedstilstand indføres i Danmark. De arbejdsløse, det forarmede Landbrugs Repræsentanter, Handelsens Repræsentanter, hvem alt Initiativ er frataget, og Tjenestemændene, for hvem Skatter og Dyrtid skaber Vanskeligheder, maa i Dag have en underlig Smag i Munden. De berettigede Forventningers Regering, der sidder med Magten, staar tomhændet og hjælpeløs over for Tidens Vanskeligheder. Hvad nøler man egentlig efter? Den nye Forfatning, der i Dag ligger paa det høje Tings Bord, kan ikke skaffe bedre Arbejdsbetingelser for den høje Regering end dem, den for Tiden har. Den højtærede Statsminister har sit politiske Værktøj i den mest komplette Orden til at gøre Tidens Gerning. Men nu skal der pludselig etableres Forfatningskamp. Det maa jo i Virkeligheden være efter Princippet: Lad os snakke om noget andet. Mon nu ogsaa Vælgerne kan tage dette, naar de ved Folkeafstemningen skal træffe deres Afgørelse? Jeg betvivler det, navnlig naar jeg ser paa Indholdet af dette Forfatningsforslag og de Arbejdsmuligheder, som Rigsdagen faar, dersom Forslaget gennemføres.

Naar man ser, hvor uroligt Forholdene tegner sig ude i Verden, og man ved, hvor vanskelige Forholdene er inden for vort

eget Folkesamfund med Arbejdsløshed, Dyrtid og Skattetryk, skulde det synes mere rimeligt at koncentrere Kræfterne om Løsningen af disse Opgaver end at gaa ud i en Forfatningskamp, der ikke kan skabe bedre Arbejdsvilkkaar for denne Regering, end den allerede har. Saadan er det jo nemlig. Nu er Sagen imidlertid rejst. Det er dette høje Tings Pligt at gaa ind i Forhandlingerne om Forslaget. Det Parti, paa hvis Vegne jeg har den Ære at tale, er naturligvis villigt til at gaa ind i en saglig Forhandling om Forslaget i et Udvalg. Et Lands Forfatning er jo ikke et Ævighedsværk, Erfaringerne kan gøre Ændringer ønskelige og paakrævede.

Et af de Spørgsmaal, vi maa ønske nøje overvejet, er Valgmaaden. Inden for de fire Partier her i Salen er der, saa vidt jeg forstaaer, ubetinget Enighed om, at alt, hvad der kan tjene til at styrke det virkelige Folkestyre og den parlamentariske Styreform, bør tages i Betragtning, naar Forfatningen er til Overvejelse og Forhandling. Hvorledes sikrer man nu dette bedst? Der kan næppe være Uenighed om, at Valg i Enmandskredse giver en større Stabilitet ved Valget end Valg i store Kredse; og endnu større Sikkerhed for, at man kan faa den Mand eller Kvinde valgt, som Flertallet i Kredsen ønsker sig repræsenteret ved, faar man selvfølgelig, dersom man kombinerer det med Omvalg. Om der kan findes en Form for Suppleringsmandater, der udligner Uligheden i Repræsentationen, som denne Valgmaade maatte give Anledning til, var maaske en Overvejelse værd.

Den lette Adgang til Oprettelse af nye Partier betyder en afgjort Svækkelse af den parlamentariske Styreform. Vi har Erfaring fra andre Lande for, at Opdelingen i smaa Partier kan føre til Diktatur, naar disse splittede Smaagrupper er stærke nok til at forhindre Dannelsen af en arbejdsdygtig Regering, men selv er ude af Stand til at enes om noget som helst positivt. Man vil maaske sige: Noget saadant kan ikke ske her i Landet. Ja, hvorfra ved man det? Vi er godt paa Vej. Med den Udvikling, vi er inde i her i Landet — jfr. de sidste Tidens Udvikling og Omskiftelser —, kan vi meget let, endog i nær Fremtid, komme til at staa over for Situationer i Folketinget, hvor disse smaa Grupper kan etablere sig som Tungen paa Vægtskaalen i dansk Politik. Det skulde man tænke over og handle efter i Tide. Det kan ellers let blive for sent. Smaagruppernes Ordførere tværer Forhandlingerne ud i et Omfang og med en Spændvidde, som gør Forhandlingerne uoverkommelige og inter-